

Megjelen

minden vasárnap.
Előfizetési ára egy évre
6 frt, fél évre 3 frt,
három hónapra 1 frt. 80 kr.
Szerkesztő és ki-
adóhivatal a czeg-
lédutcza 3. számú Kaffka-
házban.

HORTOBÁGY.

Hirdetésdíj:

Négyhasábos petit sorú
egyszeri hirdetésnél 5 kr,
háromszoriánál 4 kr, több-
szorinél vagy nagy ter-
jedelmű hirdetésnél ár-
leszámítás.
Egyes szám ára
15 kr.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Előfizetési felhívás

„HORTOBÁGY” heti lap harmadik évfolyamára.

Előfizetési feltételek, vidékre, mint helyben:

3 óra (januártól márczius végeig) 1 frt 50 kr.
6 „ (januártól június végeig) 3 frt — „
Egész évre (januártól decz. végeig) 6 frt — „

Előfizethetni:

Vidéken: minden postahivatalnál és minden hi-
teles könyvkereskedésben.

Helyben: a „Hortobágy” szerkesztőségénél és
kiadóhivatalánál (Czeglédutca Kaffka-ház 3. sz. a.)

Tisztelettel kérelmek az előfizetők, becses
megrendeléseiket mielőbb beküldeni, hogy magunkat
a nyomtatandó példányok számára nézve tájékozhatassuk.

A t. gyűjtőknek 10 egyszerre bejelentett
előfizelő után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „HORTOBÁGY” kiadóhivatala.

Ó évi gondolatok.

Ismét egy év közeledik vége felé, sietve az idő gyors
kerekén tova — a nagy semmisségbe, hogy ifjabb utódjá-
nak helyet adjon.

Mily egyenlő következetességgel halad el egyik év a
másik után! s mégis, mily lényegesen különböznek egy-
mástól.

Az ó év — többnyire mint a családás jelképe
vonul el előlünk s nem sokat busulunk utána, mert he-
lyét új év váltja föl, melyet, mint újuló reményeink jelké-
pét mosolygólal üdvözölünk. Hány halandója e kerek föld-
nek köti legédesebb álmait az újból felmerülő évhez, mely
mint esábitó habcsó az élet oceánján, ellonállhatatlanul
vonz maga felé s midőn már elérni véljük, foszlik szót kör-
rajza, mint tűnékeny kődalak — s mi marad hátra? — A
családás!... az élet há képe!... De jó ismét a remény,
mint mosolygó deli leányka és elfeledjük mellette a multat
s új erőt érzünk a jövő küzdelmeire...

A most tova szálló év egy volt azok közül, melyhez
oly sok reményt kötünk s mely mégis oly hálátlanul viselte
magát és különösen városunkra oly mostoha volt.

De nem szállotta meg lelkünket a eszgedés. Szilár-
dan dacoltunk a sorssal, mely kedvezményeit megtagadá
s ha anyagilag sujtja is: a szellemi működési erejét nem oló
el, sőt még nem is gyöngítte. Ez év szellemi törekvéségé-
nek szelleménye, hogy egyebet ne omilitstunk: a városunk-
ban alakítandó real iskola, melynek nemesnek eszméje
fogant meg, de a közel jövőben leteendő alapkövét is
a hála nemes ösztöne jelentékeny összeggel biztosítá, ami-
dön az „István” gőzmalomtársulat, erély és kitartással a
közjóra oly kitünőleg működött volt-igazgatóinak emléké-
vel ily közhasznu intézet fölállítását hozá kapcsolatba.
Ugyanez év vívmánya a debreczeni dalárda, melynek
a szépénekülésre való befolyását senki sem tagadhatja és
mely, ha erősödik: a közéletre sem tévesztendi el hatását.
A pár év előtt alakult zene és, az ügy élén állók lan-
kadatlan munkássága folytán emelkedő virágzásnak ör-
vend. A kertészeti egyet — habár a természet változó
elemeivel kelle küzdelmes tusát vívnia, működésével nem
hagyott fel, hanem ernyedést nem ismerve haladott a ki-
tűzött czél felé. A szingyegylet szintén meghozá áldozat-
tát amidőn a „Hortobágy”-ot, mint e város érdekeinek
közlönyét szellemi és anyagi pártolásától fölkarolta. Ez
évben terveztetett a debreczeni országos gazdasági iskola
is, mely hogy még eddig munkába nem vetetett, egyedül
az inséges időviszonyoknak véljük tulajdonítani s hisszük,
hogy az e tekintetben való mulasztás, kétszeres igyeke-
zettel fog helyre-pótolatni.

Ugyanez évben szülemlett meg a hajózható csatorna
Debreczenben vezetéseinek öríási terve, melynek mielőbb
fogantatbavételére egy a földmívelő, mint az iparos és ke-
reskedő egyaránt sovárogyva vár; tudva, hogy e terv ke-
resztülvitelével az alföldi ipar gazdaságtal s kereskedés, ki-
számíthatatlan mérvben emelkedik.

Mind e jelenségek örvendetes bizonyosságai annak,
hogy az ezen év szülte mostoha viszonyok sem stlyeszték

városunk szellemét a tétlenség apathiájába s kezességül
szolgál arra, hogy a reménybe helyezett boldogabb év a
szellemi élet terén még több eredményt mutataand föl.

De szükséges is. Mert hejh sok oly teendő vár még
hivatottainkra, miknek teljesítését erkölcsi, emberiségi
kötelességek igényelik.

Ily kötelesség lenne mindenelőtt a polgári olva-
só-kör felállítására, melyhez a város pártfogói kegye
mellett a testületek s a czéhek járulnának. A mivel kü-
lföld kisebb városai is dicsekedhetnek ily polgári olvasó-
körrel, honnan szellemi táplálékaikat nyerik s e tekintet-
ben Debreczen, ez első magyar város sem maradhat hátra.
Ugyszólván, mibe sem kerül ily olvasó-kör fölállítására, ha
a városunk kebelében létező számos testület és iparos-czéh
az ügyet tehetsége szerint fölkarolva, azt kivitelre siettetí.
Ha minden testület vagy czéh csak 10—20 frtnyi csekély
összeggel járul is évenként annak létesítéséhez: arczél el
leend érve s lesz oly hely városunkban, hol az iparos, napi
munkája után esténként szellemi éledeletet nyerhet s isme-
reteit szélesítheti. Ha ily olvasó-kör alapításának eszméje
e város közönségénél elég rokonszenvre lel, e tárgyról a
jövő évben kimerítőbben fogunk elmélkedni. Addig is míg
a közel jövőben ismét találkozhatunk az olvasóval, mit ki-
vánhatunk mást jobbat mint

Boldog új évet!

Minő a világ.

A vakbolond, s esaló hat a tümegre,
Büles és jóslónak kiáltatik;
Valódi büles, ki a tévedéseket
Oszlatni szólal, nem türetik.
Amazt magasra helyzi a nép karja,
Ezt, mint veszélyest lábával tiporja.
Igy volt mindig, s van a világ folyása,
Talán nem is lesz jobbra fordulása,

Szokratesz tanácsa.

Ha tükröd szép külsőt mutat;
Vigyázz, nehogy szépségedet
Megrontsa rút elv, s gondolat
Ha rút vagy, ugy erényeid
Szípen sugározó lényivel
Pótolod tükrödnek följát

Kadarecsi.

Hogy bukott meg, egypár csizma miatt a há- zasságom!

(Vége.)

Itt vagyunk végre a ház előtt, melyből a boldogság,
üdvösség sugárzandik életutamra. Szent e ház óh Dini! s
én, mint buzgó műzálmán, nem merok ennek küszöbén sa-
rukkal belőpmi, jer Dinkom! vessük le csizmáinkat és —
eserőljük ki reggelig egymáséval, mert tud meg: hogy
én körö vagyok s félremont sarku sarulm, e solemnitás-
hoz nem méltók.

... Az én Dini barátom igazán jó barát levón, lovété
csizmáit a kapuban és átadá nokom azokat a folyosókon,
hogy egész ornatusban jelennek meg a vőlegény az ő meny-
asszonyának előtte — a pitvarokban.

Ah! miért hogy megszűnt élni amaz állat, melynek
takarója ez átkos csizmákka qualificáltaték? Avagy miért
hogy jégszívűnek a suszterezélnék tagjai, hogy a hitel ne-
vében kopogtatónak előtte meg nem nyílnak az ő ajtáik?
Avagy miért nem terem a leánykérőnek lábaira új
csizma, hiszen ekkor több ily vállalkozó akadna mint én
s akkor ana ezélnek nem lehetne existálni!

E csizmacsere tett engem boldogtalanná. Nem főnebb
előszámílt jeles tulajdonaim, melyekkel bírtam, hanem
oly tulajdon, melyekkel nem bírtam: tehát eszímám hiá-
nyos volta döntötte el sorsomat örökre.

Igen, beléptünk az előszobába, hol egy gyönyörű kis
leány egy gyönyörű nyulat spékelt gyönyörűségeesen. Ki
lett volna e kis leány más, mint az én Ninám! — oda ro-
hantam, hogy kezeit megcsokoljam. Ah én ügyetlen! Za-
vartságomban kiáltém kezéből azt a — halva is oly pom-
pás kiállítású állatkát, — mit egy ott lézengő buldog,
— ama kutya tévfogalomnál fogva, hogy amit eléje dob-
nak, az denique az övé, — fölkapott s ugy elbujt vele,
hogy másnapig meg nem találhatták sem egyik sem mási-
kat s amikor megtalálták, már akkora a buldogot ugyan
meg, — de a nyulat göresővön sem lehetett fölismerni.

No, ez aztán... bemutatósomul pompásan vette ki
magát. Azonban: mié? volna a szerelem az, ami, ha min-
dent megbocsátani nem tudna?! A baleset feledve lón. A
szobában nagy társaság fogadott minket, hal a gazda
kitünő szivességgel üdvözölt; hihetőleg megérezte rajtam
a kérés szagot.

— Új le öcsém! egyél, igyál, amennyi beléd fér s
ami beléd nem fér: tedd a bóröd mellé — a zsebedbe; —
biztatott a gazda.

... Teringettét! ez az ember aligha bele nem pil-
lantott a vesémbe.

Ugy sejtetem különben, hogy szabómesternek kell
lennie, mert Dini barátom tekintetesurazta. Hála
az égnek! ugyanazon háztól feleség, nadrág egyszerre fog
kikerülni!! — Leültem az asztal, egyszersmind Nina mellé.
Pompás fánkot sütött, — annak kellett lennie, mert 28-at
vágtam be belőle; mi ha az nem lett volna: — már t. i.
vagy pompás, vagy fánk, okvetlenül egyetsem eszem.
Végre, midőn kielégítém bennem az állapot, nyiladozni kez-
dett a szellem, leejtém asztalkendőmet s utánhajlásokközben
olyat czuppantottam a Nina kézfejére, hogy kitelt volna
belőle 30 rendes puszi. Nem haragudott meg. Nem is
lett volna nobel. Pompás dolog is az az asztalalja, kéz
kézhez ér; a kandi pillantások elől elzárja az abrosz a mű-
kedvelőjátékosokat; egy lágy érintés az egyik részről: —
szabad remélnem?! A kéztelegráf visszasszőngyöz,
ép oly lágyan: oh istenem! persze hogy lehet!
Nro 1. kurázsit kap s jobban szorit: oh! ha e kezét
bírhatom! Nro 2. visszasszorít: hát h'szen nesze!
— Ebből gyaníthatja nyájas és nyáj nélküli olvasóm! hogy
mi az asztal alatt szépen megértettük egymást, szíval job-
ban, mint ives terjedelmű — legtöbb diplomatikus levél-
ből egyik ilyenféle, a másik olyanfélé, ahol legtöbbször
az a legény, aki a másíknak olyan levelet ír, hogy össze
kell magát szednie az egyik félnek arranézve, hogy ép
oly tudományos diplomatiával válaszoljon sem mit vissza;
szóval: — hogy a politikai spekulációk sakk-tere el
ne árultassék.

Hiszen még eddig gyönyörűen vagyunk, hanem most
következik a keserűje.

— Igyál már öcsém! ne csak mindig egyél!
— Köszönöm! sem borral, sem sörrel nem élek.
— Ühm! hát kártyázni szoktál-e?
— Azt meg épen nem cselekszem.
— De pipázni csak pipázol?
— De már pipázni csak nem pipázom.
— De a fehérszövet csak nem utalod?
— Nina kisasszony boldogító ismeretségeig még
nem érzettem — asszonyember társaságában, — hogy
más formára vagyok teremtve mint ő.
— Hm! hát a tánczot kedveled-e?
— Hunczut ember volnék, ha azt mondanám hogy:
igen.

— No öcsém! akkor meg én volnék hunczut ember,
ha ilyen férfias bűnökötől tisztult sem férfi sem asszonyem-
berhez adnám a lányomat.

— Ühm! Már pedig akár tetszik, akár nem tetszik
— ide adni, én annyit mondó ember vagyok: hogy Nina
kisasszony lesz a feleségem csak azért is, kit is ezennel
megkérek, sőt holnap már be is költözködöm ide, a ..fe-
leségem rátájába.

— Hova te?
— A feleségem rátájába.
— Rátájába?
— Abba.. szegény!
— Tyhü! aki áldotta azt a leánykérőt! mivoltodat!
huzódjal el előlem, mert mindjárt lajblit szabok ebből a
másfélrűfös természetből.

— Már tudja meg az ur! hogy én sem piquét, sem
peruvien nem vagyok, hanem gavallér, ki Pesten
csak mulatságkép időzöm s kinek jövedelmem a Károlyi-
val csufolkodik s így tartsa szerencsésjének ön, ha oly lo-
vag sürgölődik a quartélya körül mint minő én vagyok.

— Már öcsém akárki vagy, ma láttalak először, a
lyányom ajánlott, hogy névestéje levén, hívassalak el tán-
czosnak, — de miután sem bort nem iszol, sem kártyá-
zol, sem táncolsz — s még azonfelül rám is akarsz költözni:
én teremtugységéjlen annyira sem becsüllek, mint a foltos
eszimát.

... Apropos! — szólal föl Dini barátom —
eszima! adsz a eszímám M'ska! mert haz' ak'rok menni.

... Hallgass te! — sugám neki — mert mindjárt
beléd harapok.

.. Bám is én — pattogott tovább — lánykérésre
adtam én azt kölesön s miután látom, hogy s'miso lesz
b'föle — add vissza: a t'jed urvis sz'rtja a bokám.

.. Égyet fordult velem a világ. A társaság hangos

A közbeeső ünnepnepok miatt, e lapunk, a szokott időnél előbb bocsáttatik közre.

kacajra fakadt s ami még a legkeservebb volt, — miután Dinitől nem szabadulhattam s így stante pede, a kompánia személtára ki kellett cserélnem csizmáimat — még Nina is kacagott.

Ah Nina, Nina! nem hívéd, hogy e kacagás, az én boldogságom siréneke volt! — Kitántorogtam a szobából, — a társaság folytonos kacajja közt, mely abból üzött gúnyt, amivel nem bírek — t. i. jó csizma — s azt nem dicséré meg ami bennem erény volt. Hja! ilyen a világ szájze! Jól is mondja egy jelesünk: mikép „a szegénységben az a legelhordozatlanabb, hogy nevétségessé tesz minket.“

Igy kelle hát szétrobbanni álmainknak?! Igy kelle a bizonyosnak hitt vőlegénységtől, bizonytalan agglegénynyé degradáltatnom?! Nem! ne keseregjen érzékeny olvasóm! megházasodom még én; hanem akkor — fogadom, hogy mindazokat, kik a mostani keserűségemben szomorkodni szivesek valának velem együtt, — lakodalmamban fognak örülni.

Igy beszélte el nekem e történetét szegény Zaackó Misu! áldja meg az isten szegényt! — Sohasem házasodhatott meg; mert mikor lányt kérni ment volna, hol kaplaj, hol nadrága, hol csizmája, szóval egyik-másik vagyona mindig hiányos volt. S ha néha fölemlítém előtte Ninát, fájdalmas rángással sohajtott föl: csak már abból a nyulból ehettem volna, amit az a gonosz buldog elkapott!

Bodossy Pali.

DEBRECZENI HIRMONDÓ.

□ E lappal a „Hortobágy“ második évfolyamát bezárván, alkalmat veszünk magunknak t. előfizetőinket, ennek további pártolására fölkeríteni, annyivalinkább, mivel új évtől kezdve, lapunk mind terjedelme mind belértékében növekedni fog, anélkül, hogy az előfizetési árt főlebb emeljenek. Reméljük, hogy városunk és vidékének értelmisége i. tányolni fogja buzgó törekvésünket s érdekeinek ezen egyedül közlőnyét tömeges pártolásban részeltetendi.

** A berettyószabályozási társulat e hó elején tartá városunkban közgyűlést. Helyettes elnök Dobozy István ur, a gyűlést megnyitván előadta, miszerint e közgyűlésnek két, egymással szoros kapcsolatban levő főtárgya van, jelesen 1-ször: a szabályozási munkák előhaladásához képest az engedményezett kölcsönből újabb részlet vagy az egész összegnek fölvétele; 2-ször: a m. k. helytartótanácsnak a közgyűléshez a biharmegyei főispáni helytartóság útján intézett ama nyilatkozatra való fölhevívása: vajjon nem lenne-e hajlandó a közgyűlés, az engedélyezett kölcsönösszeg egyrészét, az országos fölkormányzék rendelkezésére, más töltésező-társulatok gyámolítása végett átengedni.

A közgyűlés rövid de jól megfontolt tanácskozás után következőleg határozott: — Miután egyrészt a kölcsön felvétel feltételeinek előre nem történt közlése, és így annak több időt igényelt tárgyalása a csak azután bekövetkezhetett mérnöki munkálatok és a kívánt megyehatósági intézkedéseknek, azok alapján történt későbbi megletele miatt, a szintén már késő ősszel megkezdhetett szabályozási munkák csekélynek állított eredménye okát a társulat eddigi eljárásaiban, a közgyűlés föl nem találja; — másrészt pedig, miután már ezentúl a kedvezőtlen téli idő daczára is, kénytelen-ségből és nagy pénzkioldozattal fölemelt munkabérek, — valamint a már pótlólag is kiadott megyehatósági szigorúbb intézkedések mellett, — különösen az alsó osztályban, az inséges munkások lihetoleg nagyobb számban fognak megjelenni; továbbá tekintvén azt, hogy az inség, az idő haladtával nemhogy fogyni, sőt inkább a tavaszi munkák beálltáig fokozódni fog; hogy a társulat, ezen különben is természet-szerűleg változókéony időszakban is, az inségonyhító mellett, szabályozási munkáit — habár nagyobb áldozattal is — folytathassa és ha csak lehet, bevégezhesse: a felsőbb helyen engedményezett, de szükségleteihez ugysem teljesen elegendő 160,000 frt kölcsönből, saját kára, a vidékbeli és kebelében is érdeklétt inséges lakosok még nagyobb rövidsége nélkül az országos fölkormányzékuk különben is hasonezeli rendelkezése alá semmi részt nem kíván visszabocsátani. — Továbbá indítványba tetetett, hogy a már beállott mostoha téli idő tekintetéből, — különösen a távolabbról jövő inséges munkások számára kellő menhelyekről és szerszámokról, ugy élelmezésükről kellene gondoskodni, valamint a munka czélszerű beosztása által azok elhelyezésén könnyíteni. Ez indítvány, elvben elfogadtatván, — amennyiben a már tett intézkedések elegendők nem lennének, — annak fogamatossitásával az elnökség s a kormányzó-bizottmány bizott meg.

** Hogy a magyar földhitelintézet papirjaihoz könnyebben hozzá lehessen jutni, az igazgatóság, valamint Pesten, ugy a vidéken is több jönevű czéget bizott meg ezeknek eladásával. Városunkban Csanak József urnál kaphatók az irtékpapírok. E hazai vállalat, mely földipapírunk fölvirágoztatására oly nagy jelentőséggel bír s a közvagyonosodásnak s általános jólétnek kuforrását nyitja meg: a legmelegebb pártolást érdemli meg; annyivalinkább, mivel a töképenzeknek a magyar földhitelintézettel való szövetkezése nemcsak közvetett, de közvetlen előnyökkel is járkozik. A töképenzeseknek biztosabban s több haszonnal pénzüket alig lehet elhelyezni. Ha 91 frton ven-

nék is a zálogleveleket, már 6, 04 % -it kapnának, ide nem számítva a kisorsolás alkalmával nyerendő 9 frtot. Az alkalom tehát nem hiányzik a hazai tökékek a legbiztosabb s a törvényesen nagyobb kamat melletti elhelyezésére. Az így elhelyezett tökékek pedig, amellet, hogy a töképenzest minden eventualitás ellen biztosítják, azonkívül a közjölétet is emelik s a közinségnek is enyhítését eszközölik.

** Szerdán érkezett meg városunkba Reszler István színtársulata, mely működését ünnepl másodnapján a „kártyavetőnő“ című ötfelvonásos drámával kezdendi meg. Vasárnap pedig „Szécsi Mária,“ Szigeti 3 felvonásos színműve kerül elő. Párnap mulva a Rónay-pár is megérkezik, mely körülmény az előadások érdekességét nem kis mérvben emelendi. Hiszszük, hogy Debreczennek színgyűszerető közönsége ez alkalommal sem vonandja meg pártfogását Thalia felkentjeitől.

□ A kertészgazdászati ügynökség állandó kiállításában jelenleg egy kókusz-dióból készült pohár vonja magára a közönség figyelmét. E kókusz-dión a „Hunyadi-ház diadal-ünnepe“ domborműben szemléltethető. E kép oly művészeleg van kimetszve, hogy kicsinysége mellett is minden alak felismerhető. E művészeti kincs, Kapéczy Pál ur tulajdona.

VIDÉK.

□ A nagyváradi takarékpénztár, a szűkölködő alföldiek segélyezésére 200 frtot a biharmegyei inségesek javára szintén 200 frtot; s a Nagyváradon lakó vidéki szűkölködők számára 100 frtot ajánlott fel.

— Két egri lakos, Csór Gáspár mérnök és Piller József kereskedő, az „Eger“hez mellékelve a községi előjárókhoz következő kérelmet intéznek: „Csór Elemér és Piller Rafael egri gymnasiumi 3-dik osztálybeli tanulók, 11 évesek, gyermeki könnyelműséggel folyó hó 14-kén Egerből eltűnve, tisztelettel kéretnek a t. cz. előjáróságok őket — alulírott apák költségére — Egerbe visszahoztatni.

** Gyorokon (Aradmegyében) a népnek minden vasárnap érdekes felolvasásokat tartanak az okszerű gazdaszat, borászat és a magyar történelemből. Örvedetes jele ez azon fölvilágosodottságnak, melylyel Gyorok értelmisége bír. Vajha hazánk minden helységének előjárói, lelkészei s tanítói is követnék e szép példát. Egyegy község pénztára alig éreznék meg ha évenként 50—60 frtot jó könyvekre s hasznos lapokra adnának ki, miáltal rövid idő alatt egész könyvtár állhatna rendelkezésükre, mely kellemes szórakozást nyujtana a népnek s értelmét is fokontint gazdagitana.

□ H. Vászárhelyen a polg. hatóság által két esavargó, mint ujhitertesztek csipettek el, kiknek sikerült a nép közt minden hitfelekezetben pártolókra akadni. Az ál apostolok azt állíták hivaik előtt, hogy őket maga az isten tanítá és ok csakoly bünnélküliek, mint az idvezítő. Vallásprogramjuk a következő volt: 1. a gyermekek 30 éves koráig nem szabad megkeresztelni. 2. pap nem kell, sem iskola. 3. A nőekkel nem szükséges megesküdni, hanem teljesen elég ha a férfi, szíve választottjának esupán a vállára üt, mondván: „jőzse velem Sára“ és Sára megy vele: — ha kedve tartja. Ugyátszik ez ujkori apostolok a nép butításán s erkölctelenítésén kívül, különösen a lelkészi, s tanítói jövedelmek csökkentésére irányoztak fölgyelmüket.

— A nagyváradi városi előjáróság a vásárok tartása idejére vonatkozó következő határozatot hozott: A tavaszi vásár márciusban jőzsefnap körül, a nyári, júniusban a lajosnap, az őszi, szeptember havában mihiály nap körül; végre a téli: december havában karácson előtti hétfőn vagy kedden fog megtartatni.

— Szegeden a közelebbi szélvész okozta károk 50 ezer forintra tetetnek.

— Az ujévi köszöntők megváltása fejében Szegeden évenként történő adakozások eszközzésére a város tanácsa a gyűjtőleveket már kibocsátá. A jövedelem a szegények javára fordittatik. Bácsnak hazánk más városai is utazására méltónak tartanak e példát.

KÖZÜGYEK.

□ Diószegen is szép számmal gyűlték össze az érmelléki érdekeltek, az ér-völgyön keresztül tervezett hajozható csatorna létesítése tárgyában Ivánka Imre ur által összehívott tanácskozmányra. Ivánka Imre ur előterjeszté, miszerint a hollandi hitelintézet, hazánk északkeleti részén, hol a közlekedési eszközök ekkorig ugyszólván semmi fejlődésnek nem indultak, — a vállalatnak idővel nyereségessé kifejlöhetése reményében egy — a felső Tiszából Ujlak felett kiinduló, Szatmárnál a Szamosot, leebb a Krasz-nát is magába foglaló, Biharmegyében az ér-völgyön Szalacs, G. Petri, Ottomány, Ér-Adony, K. Kereki, Székelyhid, Csokaly, Kóly, Diószeg, Pocsaj, Esztár, Henczidán keresztül, leebb a Körösbe folyó — s ily módon a Tisza és Dunaival összeköttetésbe jöve hajozható csatorna építetetésére vállalkozván s ennek létesíthetése tárgyában már a szükséges mérnöki előmunkálatokat is megtéve, a vállalkozó hitelintézet kívánságához képest, fölhevívja az érdekelteket, hogy amennyiben a vállalat létesítése azon érdekeltségtől függ, melylyel az illető hazai bi-fokokok az ügyet fölkarolják, — nyilatkozzanak aziránt, vajjon a czél-sba vett csatornaépítést jónak s czélszerűnek látják-e? s hogy a feirt hitelintézet által kívánt biztosítékot mennyire lesznek hajlandók elfogadni? — Elmondá, hogy a feirt hitelintézet azt kívánja, miszerint a részvények egy-harmada vagy legalább 1/4 része a belföldön helyeztessék

el, — azonban a vállalkozók, hazánk pénzügyi viszonyaira tekintettel, épen nem kívánják, hogy a részvények készpénzben fiztessenek le, hanem annak letisztázására utat és módot ajánlanak. (Ez ajánlati pontokat a Debreczenben hason ügyben tartott értekezlet jegyzőkönyve nyomán már ismervén az olvasó: ismétlésébe, tér szíke miatt nem ereszkedünk.) Végül azon reményét fejezé ki Ivánka ur, hogy az előadott kedvező feltételek folytán, a már több helyen tapasztalt érdekeltség a tervezett csatorna iránt Biharmegyében s különösen annak érmelléki részén is oly mérvben fog feltámadni, hogy egyrészt a vállalkozók ohajtásának, másrészt hazánk és nemzetünk anyagi érdekeit előmozdító eme vállalatra nézve az érmelléki érdekeltek is mindenesetre eleget tenni törekednek. E biztos reményben feirt megbizott ur az értekezlet figyelmét odairányozta, hogy amennyiben a tervezett csatornaügy több oly előleges munkát kíván meg, melynek teljesítése az idő rövidsége miatt halasztható nem volna, a helyi viszonyokat egyedül ismerő helybeliekből egy választmánynak azonnal megalkulása lenne czélszerű, mely választmány a szükséges teendőket a f. év decz. 20-áig teljesíteni s bevégezni igyekeznek.

Az értekezlet belátva az előterjesztett vállalat fontosságát s honunk gazdaszata s kereskedése jövőjére nézve felette jótékony befolyását, nem mulasztá el örömet nyilvánítani afelett, hogy Magyarországnak különösen ezen — közlekedési eszközökben szegény része is immár a világforgalom vonalával czéloztatik kapcsolatba hozatni, ugyanazért jegyzőkönyvileg kifejezé, hogy a vállalat létesítése tekintetében minden föleltethető módokkal és eszközökkel a vállalkozó hitelintézetnek segítségére lenni, most és jövőben is kötelességének ismerendi s a csatorna ügyében teendők teljesítésére a választmány, felkiáltás útján következőkép alakított meg:

Elnökül gr. Zichy Ferencz ur ő excaja közfelkiáltással megválasztatott; de amennyiben nem remélhető, hogy ő nagymlga bokros foglalatosságai miatt e munkálkodásban mindenkor részt vehessen: egyszersmind két alelnök választása is elhatározatott; mihez képest egyik alelnökül, a felső járásra nézve, — melynek kisajátítási köre Szalacstól Kólyig terjed, — Dráveczky Sándor ur; választm. tagokul: Zsigó Endre, Dráveczky Gyula, Szabó Márton, Fényes László, Nemes Gusztáv, Bánay Pál, Horváth József, Boda Antal, Namesuyi István, Fráter Béla, Garán Dániel, Nagy Lajos és Fényes Kálmán urak. Másik alelnökül: az alsó járásra nézve, — melynek munkaköre Kólytól Henczidáig tart — közakarattal Dobozy Menyhért ur; választm. tagokul: Irinyi János, Kiss István, Szunyogh Albert, Beóthy Andor, Csécsy Sámuel, Szabó Sándor, Körfly Károly, Beóthy Algernon és Gál ory Sámuel urak választattak meg oly utasítással, hogy e választmányok köréhez a kisajátítási kérdések intézésén kívül, a részvények és a várandó forgalomra nézve szükséges statisztikai adatok gyűjtése is tartozzék. Ezek után főmérnök Boross Frigyes a csatorna terveit beuntatván, azt a jelenlevők előtt részletesen is magyarázta. Midőn az értekezlet a tervezett csatorna iránt ekép felvilágosítva választmányát megalakítá, nem mulasztá el egyszersmind, az ezen ügyben fáradalmat nem ismerő, hazafini buzgalommal működő előterjesztő megbizott Ivánka Imre urnak hálás köszönetét s őszinte szerencsekívánatát kifejezni.

+ B. Sina Simon, bánügyi uradalmaiban összesen 600 szűkölködőt részletet élelmezési segélyezésben.

— Békés-Csabáról írják, hogy az alföldi vasut munkálatai már megindultak. Csaba határában 400 helybeli munkás foglalkozik, de még háromszorannyi lézeng minden kereset nélkül.

** A székesfehérvári keresk. társulat az inséges alföldieknek 100 o. é. forintot adományozott.

Irodalmi s művészeti mozzanatok.

□ Az „Ország Tükre“ című díszes kiállítású képes lap, harmadik évfolyamára nyitottak előfizetést. Ezen, a közönség és irodalom-mélynyúlását annyira megnyert vállalatot, mely a magyar irodalomnak s műveltségnek oly hasznos szolgálatot tesz, méltán ajánljuk az olvasó közönség figyelmébe. Az „Ország Tükre“ jövőre is 5-ször fog havonként megjelenni s minden hóban 12—14 s így egész évre 160—180 képet adand; azonkívül évenyenként díszes nagy műlapot. A lap előfizetési ára egész évre 12 frt. félre 6 frt; évenyenként 5 frt; mely, nevezett lap kiadóhivatalához (Pest egyetem-utca 2-dik sz.) intézendő.

— A „Népbárta“ cz. újság szerkesztője, Vas Gereben, lapját jövőben kath. szellemben igéri szerkeszteni.

IPAR, GAZDASZAT, KERESKEDELEM.

Dr. Entz. Ferencz urnak

a rajnavidéken és francziaországban tett borászati utazásából

az országos magyar gazdasági egyesület igaz. választmányához előtegezen beadott rövid beszerevételek.

Arra, hogy borászati szempontból tett utazásomról kimerítő jelentést adjak, eddig nemcsak hogy idő nem került, de jelentésen sokkal terjedelmesebb is leend, semhogy azt egy rövid választmányi ülés alkalmával előndhatnám.

Legyen tehát szabad ez alkalommal csak néhány észrevételt

kiemelnem, melyeket — mint a látottak és tapasztaltak corollariumát vontam le, — a ezek következők:

1. A szőlőművelés mesterségét tekintve, mikint az Buda vidékén, és még néhány más borvidéken hazánkban gyakorlatban van: nem sokat tanultam Franciaországban; csak a Rajna vidékén lehetett e tekintetben tanulnom. — Így voltam a szőlőfajokra nézve is, Meggyözödésem az: hogy a fekete fajok közt már meghonosult portugáli és kadarkánk legalább is annyit ér, — ha többet nem, — mint a carmenet, pinót, merlot vagy bármelyike azon fajoknak, melyekből a világhírű francia borok készülnek.

Igaz, hogy a száj íze nem határozhatja meg tökéletesen a borfajok értékét, s hogy azokat csak a belőlük készült bor értéke után szabad megítélni, de megvallom, hogy számtalan árnyalataiban levén alkalmas a jobbféle francia borokat megközelíteni, egyet sem találam, melylyel hazánk jobbféle borvidékeinek productuma ki nem állaná a versenyt, — kivéve a borok simaságát és könnyűségét, ezek nem annyira a faj, mint a talaj, éghajlat és pincekezelés eredményei.

Hoztam magammal a leghíresebb fajokból és leghíresebb vidékéről szőlővesszőket Franciaországból; meglátandjuk majdan, ha azok minálunk teremni fognak, vajjon igazságos-e mai ítéletem.

A clima Franciaországban jobbra inkább kedvez a szőlőművelésnek, mint minálunk. A Côte d'Or, azaz Burgund climája hasonlít a mienkhez, csakhogy kevésbé zordon mint a mienk.

Bordeaux climáját nem lehet összehasonlítani a mienkkel; az sokkal szelidebb. Medoc vidékén fedetlen telet ki a rozmarin, látni olajfát, és egész ligeteket Magnoliák — s Paulowniákból. Egy vagy két foknyi hideg itt a ritkaságok közé tartozik, és rémületes emlékezteti még mai nap is Bordeaux környékén az 1850-diki tél, midőn Párisban 11, és Bordeauxban 8 foknyi fagy volt, mely azon délies vidék kényes vegetációját, — a szőlőkkel együtt, — majdnem egészen tönkretette.

A szőlő téli betakarásának alig ismerik hírét. A mit Bordeaux climájáról mondtam, ugyanaz áll még nagyobb mértékben a Rhone mellékéről: a Lonel Eremitage-féle borok hazájáról.

A mi a rajnamelléki szőlőfajok értékét illeti, itt már meg kell vallani: hogy riezlingjük jobb, mint bármelyik bortájunk az egy formát kivéve a maga helyén.

A szőlőművelés mestersége pedig oly fokot érte el a rajnamellékén a tükélynek, de egyszerűsége a költségességnek, mely bannulásra ragad ugyan, de amelynek követése minálunk és borkereskedésünk jelenlegi állapota mellett nemcsak hogy tanácsos nem volna, de még nem is szükséges.

A rajnamellék climája éppen nem kedvez a szőlőművelésnek. Most ugyan három év óta egymásután követi egyik jó termés a másikat, de a rajnamellék 10 év alatt rendez esak 1 jeles 5, közepeszerű és 6 silány bortermésre számíthat.

Szőlőinek jövedelmező voltát, és borainak mesés árát említhetjük a híres Rheingau egyedül csak riezling-fajának köszöni s — a kitűnő szorgalomnak, melyben azt az első ültetéstől fogva egész vegetációját — és az okszerű bánásnak, melyben borait szürettől kezdve részesíti.

Hogy mennyire hálálja meg a rajnamelléki szőlőművelés a tetemes költséget, azt sokkal jobban és kimerítőbben mutatják az auctiók eredményei, melyeket itt szerencsém van mellékelni; a Schönborn-féle auctió, mely 5 óráig tartott, személyesen voltam jelen; minnek azért is nagyon örülök, mert megvallom, hogy mesés eredmények alig tudtam volna hitelt adni, ha magam nem lettem volna jelen, amidőn a borokat eladták. Ezen auctiók mutatják, mennyit bír a szőlő jövedelmezni — sokkal mostohább égjali körülmények alatt is, mint amilyenek amieink, ha azt szorgalmasan és értelműséggel kezeljük.

Együtt röviden a külföldi szőlőműveléséről.

Amit 2-szor a bor- és pincekezelésre nézve tapasztaltam a külföldön, s ami e tekintetben szemlélésim után teljes meggyőződésemné vált, az röviden e kevés szavakban pontosul össze: hogy a borral eddig Magyarországon teljességgel nem tudunk bánni, — néhány kevés mestereinket kivéve.

És ez magyarázza meg egyedül azon anomáliát: hogy a magyar borok, melyek meggyőződésem szerint sokkal nemesebb anyagot tartalmaznak, mint a francia borok, — eddig távolról sem állhattak ki a világ piacán a versenyt amazokkal.

De ugyanez okból nem állhatják ki a magyar borok a versenyt, a világ piacán a rajnai borokkal sem, melyek csaknem a bortermelésével ellenséges climaticus viszonyok közt természetnek, habár ott mint ezen borok egyik előnyét — a riezling-faj kiváló jövedelmezését tekintetbe kell venni, és azt, mint a rajnai bor elismert jövedelmének egyik fötényezőjét kell tekinteni.

Hogy a francia borok általában véve, és rajnavidékieknek nagy tehát jobban kezelte része, bárholva elküldve, meg nem változik az uton, ezt korántsem köszönök ezen borok holmi recepteknek vagy arcumoknak, sem cognacnak, sem gelatinnak stb. hanem köszönök annak, hogy tökéletesen kiforrott és minden salaktól megszabadított borok.

A magyar bor, mely anyagra nézve jobb a francia bornál egyedül csak azért nem állja ki közönségesen a messze földre való küldözést, mert nem forrta ki magát. A magyar bor csak addig színi a bor és sokszor legjelesebb bor tulajdonait, míg hideg pincezában tartják; de mihelyt melegebb temperaturába kerül — megzavarodik, elveszti fényét, zamáját, üledékét rak le stb., azaz megkezdí ismét folytatni az erjedés folyamatát, melyet a hideg pincezában idő előtt lerakva kénytelen volt fél-must korában félbeszakasztani.

A francia borok annak köszönnek állandóságokat, hogy addig, míg háromszor le nemesenek fejte, sohasem kerülnek a pincezába, hanem földszintű, úgynevezett magaziumokban (borház vagy kamara-féle helyiségekben) tartatnak, melyek közönségesen északi fekvésűek és amelyekben 14—14 foknyi hőmérséklet tartatik fen a legnagyobb vigyázzal. Itt válik csak aztán folytatott és félbe nem szakasztott rendszer erjedés alatt a mustból igazi és borvázelt bor, mely csak mostan amidőn igazán borrá válik, vitetik le a pincezába, mert csak akkor érte el azon tulajdonságokat, melyek azt borrá jellemzik, és amelyekkel minél tovább fentartani benne érdekünkben áll. Így elkészülve, egészen borrá érve, nem zavarodik meg többé az aequator

melege által sem, mert nincs többé anyag benne, mely természeténél fogva a kedvező hőmérséklet alatt az erjedést újból megkezdhetné.

Boraink a zajos erjedés után azonnal lekerülnek a 8—9 fokos pincezába még fél-must korokban, és itt megfeszítve — szinlelnek tükröt, szóval bort; de mihelyt az erjedésre alkalmas temperaturába kerülnek vissza, folytatják az erjedést, melyet kénytelenek voltak a pinceze hidegében félbeszakasztani. Így áll el a hus is a jégvermekben akármeddig, de mégis bűzösödik azonnal, mihelyt a melegre kihozzák azt.

A francia borkészítés és annak fényes sikerét ennélfogva röviden kifejezve, csak néhány a józan tapasztaláson és tudományon alapuló egyszerű mesterfogásban öszpontosul. A francziák t. i. azon vannak, hogy:

a) A bor tökéletesen végezze be az erjedést, mielőtt pincezébe kerülne.

b) A borhoz levegő semmiképp ne férjen; és hogy

c) a bor soha se hagyassék salakjával hosszabb érintkezésben. Hogy miképp törekednek elérni ezen célokat, azt egész részletességben közölni más alkalommal leendő szerencsém. M. K.

Borköltés.

„Testet éleszt és táplál a lakoma
De a mi a lelket adja, a bor a
Borban a bú megbetegszik, él a kedv,
Nines a földön győgyerőre több ily nedv.“

A bor beesést szebben jobban tárgyalni alig lehet, mint koszorús költők fentebbi soraival.

Tisztelet leltát a bortermelőknél, tisztelet ha kitűnő jó borok termelését tüzték magok elé, s tanulmányozva, ipar, szorgalommal törekedtek oda jutni, hogy a jó hírneves termelők közé irassák be nevüket, és ünhasznuk mellett a hazai borászatnak is tekintélyt, jövőt szerezzenek. — Mi hogy történhessék: egyik fő kellék az eredmény a termelt borok ismertetése; mert ott lehet a pincezában a nektár-jóság legjobb nedű, ha tulajdonosa csak maga, vagy valamelyik panaszoló keresztes számára tartja, annyi mint ha égő lámpát rejtegetne véka alatt.

A termény nyilvános ismertetéséhez pedig legjobb alkalom, ha van egy állandó kiállítási hely, — mint a pesti, debreczeni kertészgazdasági csarnok — hova minden jelesbb terményekből mutatványokat adnak s az így öszszehozott érdekes tárgyak közszemle, tanulmány és bírálat tárgyiként állítatnak elő.

Csak így lehet több ugyanazon termény összehasonlítása után kihozni a jó, jobb fokozatát; így lehet megmérni, és kellően meg is fizettetni valaminek becsét.

E szempontból indulva ki, s több érdekelt ohajtásának is eleget teendő, a közlegő nagy vásári alkalomra szándékom nagyobb-szerű borkiállítást rendezni: minél fogva kérem ugy a távol mint a közeli vidéki termelőket, bortulajdonosokat, hogy 1864-dik évi januárius 12-ig, jelesbb boraikkal — legyenek azok újak vagy régiek — a netalán eladható mennyiség s ára tudatása mellett egyegy üveggel e kertészgazdasági csarnok ügynökségéhez küldeni sziveskedjenek.

Ismeret a tudomány és vagyon forrása, kulfelje, s a kiállított tárgyakkal ismerkedni, szívesen látott vendég mindenkor: mindenké.

Debreczen 1865. decz. 18.

Gobóczy Károly
kertészgazdasági ügynök.

Terménytár.

Debreczen Decz. 25. — Tognapi hotivásárunk amennyire gabonaművelés volt ellátva, annál több volt a kereset, melynek következtében a rozs 10—15 keral féljébe ment és a zab — ámbár csak rozs minőségű hozatott a piacra — mult hoi árát fontartotta. — Buzza is keresett volt. Az árak következők, tiszta buza 4 ft — 4 ft 40 kr. rozs 1. 2 ft 15—20 kr. árpa 2 f. 80—5 ft. zab 2 ft 5—10 kr. kukorica 5 f. 15—25 kr. köles 2 f. 80—90 kr. — Az időjárás a hót kezdődén esős, jelenleg hideg és fagyos. (H.)

Diószeg, Decz. 10. — Tiszta buza 8 ft — kr. kétszeres 6 ft 40 kr. rozs 6 ft — kr. árpa — ft — kr. zab — ft — kr. tengeri 6 ft 60 kr. 1 font szalonna 56 kr. marhalus 9 kr. sertésbús — kr. juhús — kr. 1 itezo zsír 44 kr. ó bor 12 kr. új bor 10 kr. új bor Öregosqbro 8 ft. ó bor nem kerestették (K.)

Kis-Mihályfalva, Decz. 17. Tisztabuza 4 ft 10 kr. kétszeres 5 ft 20 kr. rozs 5 ft — kr. árpa 2 ft 40 kr. zab 4 ft 80 kr. tengeri 5 ft — kr. kása itezője 8 kr. paszuly 7 kr. lenese 7 kr. borsó 7 kr. kolompér veltája 80 kr. sertésbús fontja 10 kr. marhalus 9 kr. juhús — kr. szalonna 50 kr. olaj 32 kr. zsír itezője 50 kr. ó bor 12 kr. új bor 8 kr. (V.)

Nagykális, Decz. 18. Buzza 4 ft — kr. kétszeres — ft — kr. rozs 2 ft 60 kr. árpa 2 ft 80 kr. zab 1 ft 80 kr. tengeri 5 ft — kr. 1 öl tizifa 10 ft. 1 mássa széna 5 ft — kr. 1 font szalonna 40 kr. krumpli 1 kr. marhalus 9 kr. fagygyertya 42 kr. buza-liszt 10 kr. szappan 50 kr. buzadara 44 kr. szalma 1 1/4 kr. olaj itezője 40 kr. borsó 10 kr. lenese 6 kr. köleskása 6 kr. 1 itezo új bor 10 kr. ó bor 20 kr. pálinka 18 kr. 1 font árpadara 10 kr. paszuly itezője 5 kr. disznós 10 kr. (H.)

Székelyhíd, Decz. 18. — Tiszta buza 4 ft — kr. kétszeres 5 ft 50 kr. rozs 5 ft — kr. árpa — ft — kr. zab — ft — kr. tengeri 5 ft — kr. krumpli — ft — kr. 1 itezo paszuly 8 kr. lenese 7 kr. kása 7 ft. 1 itezo új bor 8 kr. ó szalonna fontja 40 kr. új 50 kr. sertésbús szalonna 20 kr. kopaszon 18 kr. marhalus 9 kr. juhús — kr. szappan 52 kr. gyertya 40 kr. (N. G.)

Tokaj, Decz. 11. Tisztabuza 4 ft — kr. kétszeres 5 ft 70 kr. rozs 5 ft — kr. árpa 2 ft 50 kr. zab 1 ft 90 kr. tengeri 5 ft. 20 kr. kolompér — ft 80 kr. 1 mássa liszt 0. száma 15 ft. — kr. 1 sz 14 ft. — kr. kenyérliszt — ft. — krt széna 5 ft 80 kr. szalma 40 kr. zsír — kr. 1 font szalonna 40 kr. marhalus 12 kr. juhús 8 — ft. disznóhús 20 kr. 1 öl bikfa 8 ft — kr. (Z.)

Nyiregyháza, Decz. 14. — A mai napon tartott heti vásárunkon, gabonaművelők ára következő volt, u. m. buza 4 ft 10—20 kr. kétszeres 5 ft 20—50 kr. rozs 5 ft 5—10 kr. árpa 2 ft 60—70 kr. zab 4 ft 80—90 kr. tengeri 5 ft 5—10 kr. köles 5 ft. 60—70kr. kása 4 ft 90 — f. 5 10 kr paszuly 4 ft 60—70 kr. (K. B.)

EGYVELEG.

— Tisza-Földváron a mult napokban egyházi gyermek született.

— Bécsben magyar olvasó-kör alakult.

— Horog László debreczeni születésű 17 éves mé-száros legény — mint a „M. S.“ írja Pesten e hó 8-dikán reggel a t ú r e l e m n t c z á b a n levő mé-szárszékben, pizsolyiylal vete életének végét.

□ Az osztrák államadósság összegét a „W Z“ 3,062, 112, 505 frtra teszi. Jókora nagyságu tárcza lenne az melyben ez összeg, csak — 1000-es bankótákban is, — elférne.

— Malagában egy nő, öt élő gyermeket szült egyszerre és mind ő, mind az ötösök jóegészségben vannak. Nagy ritkaság ilyenmő áldásból.

— Hivatalos kulforrások adatai szerint Páris népessége 1862-ben beleszámítva a 28,300 emberrnyi helyőrséget, minden kerületben összevéve 1.696,141 lakót tett. Ugyanezen évben meghalt 42,185 egén, gyermek pedig született 52,312.

— Alsó-Strégováról (Nógrád) Jancsó Sándor hírlapilag közhírré tette, hogy ő, az álom-kör biztos gyógyítása módját, különösen ifju nőknél feltalálta s félél eltelte alatt, az általa ajánlandó szerek mellett, sikeresen kigyógyítja.

— Európa az állam-jövedelmek 32%-át s így 4000 millio frtot költ évenként a katonaság tartására. Nem csekély összeg a csend és rend fontartására.

□ Szováthi Soma pesti szürszabó, a francia consul utján Napoleon császárnének és a koronaörökösnek fehér peruvienből keleties pompával himzett két disz-szürt küldött.

* Wagram, mely a napoleoni nevezetes csatáról ismeretes és jelenben az északi vaspálya egyik állomási helye: sajtáságos per keletkezésére nyujta alkalmat. Az északi vaspályán ugyanis egy alföldi magyar ember utazott, ki alig tudott pár szót németül. Midőn az állomási helyre értek, bekiált hozzá a conducteur: „Wagram!“ Az utazó magyar csak néz, de nem száll ki. A conducteur türelmetlenkedék s még hangosabban kiáltja „Wagram!“ Már miért vágnék én rád jámbor, hiszen nem bántottál! szolt — s azzal méginkább behuzta magát ülésébe. De a vasuti hivatalnok harmadizben is — és ezuttal hangosabban ismétli „Wagram!!!“ — Ekkor aztán az utas nem kerété többé magát s miután tisztán kivehető a németnek e szavait „vágj rám!“ olyat talált ráhuzni árva-tölgy-pálczájával, hogy maga is megrestelte. A vasuti hivatalnok legott rendőrökért kiált a becsipék emberüket oknélküli ütlegetért, habár kislit, hogy Wagramot „vágj rám!“-nak értette.

† A braunschweigi hercegnél, kit egész Páris roppant gyémánt-kincsei után ismer, e napokban tetemes tolvajlás követtetett el. Az ellopott gyémánt-ékszerek értékét 8—9 millióra teszik, összes ékszerei értéke meghaladja a 17 milliót. A tolvajlás története a következő: A herceg Párisban lakik és ékszerei minél gondosb megóvására az illető szekrényeken külön pokolgépeket, s egyéb maschinériát alkalmaztatott. Folyó évi június 1-jén Schaw nevű, körülbelöl 28 éves angolt fogadott meg komornyikjának, ki több nyelvet beszélt s egyáltalában helyzetét fölülmő méltviséget tanusított. A herceg íránt ezenkívül különös figyelemmel volt, elleste vágyait, miért is a hg. különösen megkedvelé. A gyémántokat a hg. az említett gépekkel el-látott nagy vas szekrényben tartá, csak 3—4 személy tudta ezt, köztük Schaw, a szekrény kulcsa azonban mindig a hercegnél volt. A legutóbbi napok egyikén a herceg társaságba szándékozott, tudtára adta ezt komornyikjának, valamint azt is, hogy másnapra aranyműveseket rendelt magához, kik drága köveit befoglalják, és pedig azokból melyek a szekrényben vannak. Az egyik zárt nyitva hagyta, hogy másnap a kinyitással ne legyen annyi baja, és meghagyta egyszerűsind komornyikjának, hogy a reggelre rendelt aranyműveseket ereszze be hozzá, ha még ágyban is lenne. A hg. esto eltávozott s szokása ellenére igen soká, hajnali 2 óráig maradt el. Midőn hazatért, mindjárt feltűnt neki, hogy komornyikja nem várja az előszobában, mint szokása volt. Szobájába nyitott, az áres volt. Elősengette eselédjeit, mind megjelentek, Schaw kivételével, kiről azt mondták, hogy esti 10 óra tájban eltávozott. A gyémánt-tartó szekrény fel volt törve. Kutatni kezdtek Schaw szobáját, elszórvá a pallón sok ékszeret találtak, miket sieté-gében ott felejtett. Ugy szintén a pénzár mellett is több gyémántot hullatott el. Az így elfelejtett ékszer értéke körülbelöl egy millió. Az ékszerekben kivül 18—20,000 frank aranyat is vitt el. de egy tárczát, melyben 100,000 frank bankjegy volt, s éppen az arany mellett, ott felejtett. A roppant lopásról a rendőrség azonnal tudósított, a távirat mindenhová elvitte hírt, s a tolvaj már másnap déli 2 órakor Boulogneban, amint a vasutvonalról leszállt, elfogott. A gyémánt ékszerek még mind nála voltak. Súlyuk 96 lat. A tettes most a párisi törvényszék előtt áll.

Hibajegyzés. Lapunk 51. számának 2 oldal 5-dik hasálya 57-dik sorában, helyett „contumacialis“ e o n t u m a c i a l i s olvasandó.

Meghívás.

A debreczeni „Zenede“ egylet, folyó 1863, deczember 27-én reggeli 10 órakor az egylet szállásán tartandó rendes közgyűlésére, az alapító és rendes tagok tisztelettel meghívhatnak.

Kelt Debreczenben a zenede-egylet választmányának 1863, nov. 25-kén tartott üléséből.

Farkas Ferencz
elnök.

Vincze Viktor
jegyző.

Meghívás.

A debreczeni kertészeti egyesület, a jövő 1864-ik évi január 3-án délelőtt 10 órakor a czeglédúczai 3. számú Kaffka-háznál levő gyűlésteremben tisztújító- és közgyűlést tartván: erre, az alapító- és részvényes tagok tisztelettel meghívattak.

Kelt Debreczenben 1863. decz. 5. A debr. kertészeti egyesület választmányá.

Szerkesztőségi nyiltelevezés.

B. P. A. „legszerencsétlenebb nap” nem érkezett el. B-y urnak Gy-n. A becses küldeményt vettük, de sajnálatlall kell tudatnunk, hogy az, nagy terjedelme miatt lapunkban nem alkalmazható. — Nem nyerhetémek ahelyett, közkedvességben álló népdaljai közül? Tisztelt munkatársainknak! — Amidőn lapunk e számával ez évfolyamot berekesztjük, nem mulasztjuk el szives köz-

remüködéskért hálála köszönetünket kifejezni, kérvén egyszersmind, hogy szellemi munkásságukkal a „Hortobágy”-ot jövőre is érlekesíteni sziveskedjenek.

Távirati tudósítás a bécsi hírzeről deczember 25-káról. 5% Metalliques 75.10. nemzeti kölesűn 80.50 Bankrészenyvek 786. Hitelintézeti részvények 184.10. Ezüst ágio 117.80. Londoni váltók 117.75. Arany ágio 5.64

MEMBRAND

a tiszavidéki vaspályán, 1863-dik év Deczember 1-től kezdve érvényes az 1863-dik télhavakra.

Table with train schedules for various routes including Kassa, Arad, and Nagyvárád. Columns include destination, departure time, and arrival time.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik meneteiről: indulás Aradról naponta este 7 órakor. (Az utasok felvétele mindenkor 6 1/2 órakor.) indulás Nagyvárádról naponta este 6 1/2 órakor. indulás Nyíregyházáról vasárnap, szerdán, pénteken este 6 órakor. indulás Nyíregyházáról hétfőn, szerdán és szombaton reggel 2 órakor. indulás Nyíregyházáról naponta reggel 7 órakor. indulás Nyíregyházáról hétfő, keddi, csütörtök, és szombat este 6 órakor. indulás Nyíregyházáról vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 2 órakor. indulás Tokajból naponta este 7 órakor. indulás Tokajba reggel 4 1/2 órakor. indulás Kassa-ról éjjeli 12 órakor. indulás Kassa-ról éjjeli 12 1/2 órakor. indulás Kassa-ról szombaton délután 2 órakor. indulás Kassa-ról hétfőn és pénteken délelőtt 10 órakor. indulás Kassa-ról naponta éjjeli 12 1/2 órakor. indulás Kassa-ról éjjeli 12 óra 50 perckor. indulás Kassa-ról éjjeli 12 1/2 órakor. indulás Kassa-ról éjjeli 12 óra 50 perckor.

HIRDETMÉNYEK.

FEKVŐBIRTOK HASZONBÉRBEADÁSA.

Sz. kir. Debreczen város tanácsa részéről ezennel közhirrre téteik, miszerint a Tiszával határos ohati pusztá, mely 1600 ölével számiva 8326 2/3 holdat létszen, a rajta lévő gazdasági épületekkel egyetemben, az 1864-dik évi szept. 29-től számítandó 12 évre, akár egészben akár két körülbelül egyforma tagban, — amennyiben az 1863-dik évi november 9-dik napján tartott másodszeri árverés eredménye is felsőbbileg helyben nem hagyatott, — az 1864-dik évi február 15-dik napján Debreczenben a nagytanácsteremben délelőtti 10 órakor tartandó harmadszeri nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a városi számvevő hivatalnál addig is megtekinthetők. 10% bánatpénzzel ellátott lepecsételt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak. Kelt Debreczenben 1863. Deczember 7-kén tartott tanácsülésből A városi Tanács.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhirrre téteik, hogy Osváth Ferenc s neje Zombor Mária hatvanutczai 1564 számú külső földjével együtt 1400 öftra becsült házaknak a helyszínen tartandó 3-ik árverési határidejűl 1864-ik évi jan. 21-ik napjának d. u. 2 órája tüzetelt ki. Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetők. Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1863. nov. 11. tartott üléséből. 2-5.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság által közhirrre téteik, hogy Kovács Mihálynak s nejeknek Torma Sárának Czegléd (zöldfa) utczán 2309 szám alatt levő s 3 hold és 1200 öf külső földjével együtt 1200 öftra becsült házak, jövő 1864-ik évi január 15-án d. u. 2 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen bíróság el fog adatni. Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetnek. Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1863. nov. 23. tartott üléséből. 5-5.

Árverési hirdetés.

A néhai Kaffka Károly ur és neje Rickl Terézia hagyatékukhoz tartozó 12 személyre való asztali ezüst-készletek, női arany nyakláncok, gyűrűk és egyéb drágaságok a jövő 1864-dik évi Januárius hó 17 d. u. 2 órakor szükség esetében ugyanazon hó 18-dik és 19-dik napjainak d. o. 9 s azt követő óráiban folytatva tartandó közönséges árverés útján a városi tekintetes Törvényszéknek 5420/1863 P. sz. a kelt határozata folytán a Széchenyi-utczán végű eső külvárosi terén a leg többet ígérőknek el fognak adatni. Debreczenben Dec. 21. 1863. Barossy István kiküldött tiszéki tanácsnok.

Rehér varrás és himzésben alapos oktatást ad korosabb leánykákknak

Vargauczán 2254. Úzv. Hendel Carolin.

Magyar földhitelintézeti 5% / 0-os záloglevelek árfolyom szerinti, jelenleg 89 frtjával kaphatók Csanak József kereskedésében.

71dik ÁRJEGYZÉK az „István” gőzmalom gyártmányairól. (Debreczenben külsőmentesen, készpénzfizetés mellett, oszták értékben hitelre is vehetők.) A. asztali daru nagy szemű 14 frt. 20 kr. B. ugyanaz apró 14 " 20 " C. daru középszerű 12 " 80 " 0. királyliszt 13 " " 1. lánghliszt 11 " 80 " 2. montliszt 10 " 80 " 3. zsemlyeliszt 9 " 80 " 4. fehérkenyerliszt 1-ső rendű 9 " " 5. ugyanaz 2-dik 8 " " 6. barnakenyerliszt 7 " " Kétszerliszt 7 " 30 " Rozsliszt 1-ső rendű 7 " 60 " Rozsliszt 2-dik rendű 5 frt. 60 kr. 00. árpakása 15 " 50 " 0. árpakása 14 " 50 " 1. árpakása 12 " 50 " 2. árpakása 11 " " 3. árpakása 8 " 50 " 4. árpakása 7 " " Árpaliszt 4 " 40 " Dereze 3 " " Lülliszt 3 " " Korpa 2 " 60 " Buzinlj 3 " 20 "

Szőlő-eladás. A dlószegi nagy-hegyen 37 kapa szőlő, borház, a pad aján egy 16 üles téglá-bolthajtásos pince, igen kedvező feltételek alatt eladó. Értekezhetni és alkudni lehet a tulajdonos ld. Raebauer Józseffel sz. anna-utczán 2575. sz. alatt.

V. B. Árverési hirdetés. Tömösvári Ferenc és neje Kovács Zsuzsanna helybeli lakosoktól bírói végrehajtás útján lefoglalt és megbeesült 5 darab ló és egy szekér a folyó évi decz. hó 29-ik napjának reggeli 8 órakor a lóvásártéren tartandó közönséges árverés útján a leg többet ígérőknek azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatlatni. Kelt sz. k. Debreczen város, városi bíróságának 1863. nov. 30. tartott üléséből. Kiss István m. k. ítéjegyző.

Cs. kir. szab. tiszavidéki-vasut Hirdetmény.

A debreczeni országos vasút tartama alatt Czegléd s Debreczen közt közlekedő vegyes vonatokra vonatkozó hirdetmény ezennel annyiban módosittatik: amennyiben ezen vegyes vonatok nem 1863 deczember 28-kától fogva, hanem 1864 január 4-ke bezárólag január 28-ka közt fognak közlekedni. Az igazgatóság.

Dr. BÉRINGUIER Nővénygyök-hajolaja. Mint csodálatlan szer az emberi nem hajlatának fontosságára, erőstödésre és szeplőtésére, sőt még oly esetekben is, hol a hajnak kimenése és korán össztűsödése már beállott: meglepő eredménnyel használtatik. Dr. Béringuiet nővénygyök-hajolaja gátolja a kellemetlen korpa és a szőr képződését: a hajnak élénk fényességét, kellemes illatát és ruganyosságát kölcsönöz s így minden előkelő pipereváltatnak változásban díszére s nélkülözhetlenül válhatik. A hosszúság használatra elegendő egy üveg ára 1 frt o. é.

Dr. SUIN de BOUTEMARD illatos fog-pépjé. Ezen a legcélszerűbb nő-vegyeszt eljárás szerint tisztán nővénygyök-hajolajaiból nagy gondal összeállított készítmény igen jótékonyan hat a haj növecsére, amennyiben azt hajlékony minőségben tartja fen és a kiszáradástól megóvja, amellal a hajnak szép, természetes és fényt kölcsönöz s emelkettl ruganyosságát; míg másrésztl ugyanakkor a válsztek szilárdos tartására különösen alkalmas. Ara eredeti darabokból 50 új krjczár. Mind o külön szerck a valódi illat jótállása mellett Debreczenben kaphatók egyedül: Rothelmecsek Károly gyógyszerész és Kereby és Hunnig Szechenyutczán szegletén levő kereskedésében.